

سفره بهشتی، غذای آسمانی

<?xml encoding="UTF-8?">

سلام بر تو ای بزرگترین ماه خدا و ای عید عاشقان حق سلام بر تو ای ماه گرمی که برکت آوردی؛ و به برکت تو خدا خیلی از بلاها را از ما برداشت .

سلام بر تو ای ماه و سلام بر شب قدرت، آن شبی که از هزار ماه بهتر است . (1)
رمضان! آمده ای و با آمدنت سفره مهمانی خدا گسترده شده است . سفره ای که حتی اگر در بعضی از خانه هایمان بسیار فقیرانه است ولی باز هم بوی خدا و بوی بهشت می دهد .
رمضان! سحرهایت چقدر زیباست؛ وقتی که دستهای نیاز ما رو به آسمان بلند می شود و روحمان از دعا و نیایش جانی دوباره می گیرد .

عطش ما در چشمه سار زلال تو فرو می نشیند و غزال روح خسته مان در سایه سار پرتراوت آرامش می یابد .
تنها ماهی که در قرآن کریم نام آن آمده است «رمضان» است و عظمت این ماه را خداوند سبحان به نزول قرآن کریم معرفی کرده است: «شهر رمضان الذی انزل فیه القرآن» (2) . انسان در این ماه مهمان خداوند است و خداوند در این ماه قرآن را برای انسانها فرستاده است تا از برکت بهار، پاییز دلها به خرمی و سبزی و طراوت بنشینند .

درهای بهشت در این ماه بیش از هر وقت دیگر به روی مؤمنان باز می شود تا سجاده های نیازشان را غرق غنچه های راز کنند .

راز این مهمانی بزرگ

ائمه معصومین، علیهم السلام، درباره روزه به نسبت درک ما سخن گفته اند . گاهی فرموده اند: شما روزه بگیرید تا در اثر گرسنگی از درد گرسنگی مستمندان باخبر شوید . این علت برای افراد ضعیف است . چرا ما باید از احوال آنها بی خبر باشیم که فقط در ماه مبارک رمضان آن هم در اثر گرسنگی به یاد نیازمندان بیفتیم! از این مرحله بالاتر به ما امر فرموده اند روزه بگیرید تا در اثر فشار تشنگی و گرسنگی، به یاد گرسنگی و تشنگی قیامت باشید . این علت برای افراد متوسط است . چرا ما در ایام سال باید از قیامت غفلت کنیم که با فشار گرسنگی و تشنگی به یاد معاد بیفتیم؟ انسان روزه می گیرد تا بگوید من بزرگتر از آنم که وقت خود را به خوردن و آشامیدن و دلمشغولی به دنیا بگذرانم . روزه واقعی، بنده را در مهمانی بزرگ خداوند قرار می دهد .
در این مهمانی الهی، انسان صلاحیت پیدا می کند که در پشت پرده عالم طبیعت، از غذاها و آشامیدنیهای لذتبخش تری بهره مند شود:

این دهان بستی دهانی باز شد

کو خورنده لقمه های راز شد (3)

غذا و طعامی که در مهمانی روزه به انسان می دهند، نزدیکی و دوستی و الفت بیشتر با خداوند است . صاحبخانه این مهمانی بزرگ «الله» است و اطعام کننده و سیراب کننده نیز خود اوست: «و سقاہم ربہم شرابا طہورا» . (4)

غذایی که در این مهمانی بزرگ، خداوند به روزه داران می دهد، بنده را از خودش و از کارهای دنیایی اش دور و به خداوند نزدیکتر می کند و این خاصیت غذاهای بهشتی است . امام صادق، علیہ السلام، می فرماید:

از شما هر کس که روزه می گیرد در عالم غیب در باغهای بهشت از نعمتها و لذتها بهره مند می شود و در آنها سیر می کند و ملائکه تا وقت افطار برای او دعا می کنند .

ماه رمضان فرصت خوبی است برای پی بردن به اسرار عالم . اگر مواظب گوش و چشم و زبان خود باشیم و اگر مواظب گفتار و رفتار خود باشیم، چشم انداز وسیعی از معارف الهی به روی ما باز می شود .

عده ای بعد از افطار، اول اشتیاقشان برای مطالعه و دعا و ذکر است و عده ای همین که از کنار سفره فاصله گرفتند باید به جایی تکیه دهند! روزه گرفتن برای این نیست که انسان کمبود غذای روز را در شب جبران کند! اگر کسی بخواهد به اسرار عالم پی ببرد باید سبکبار باشد . کسی که تمام تلاش و کوشش او این است که چه وقت اذان می گویند و وقتی افطار شد احساس راحتی می کند او را در حرم خداوند راهی نیست . روزه رازی دارد و آن دیدار و محبت خداست و شوق دستیابی به این دیدار و محبت است که گرفتن روزه را بر انسان آسان می کند .

رسول اکرم، صلی الله علیہ و آلہ، می فرماید:

خوشا به حال نمازگزار و روزه داری که عاشق نماز و روزه است . (5)

سخن این نیست که کاری کنیم تا به جهنم نرویم . سخن این نیست که کاری کنیم که بهشت برویم و میوه بهشتی بخوریم . انسان مقامش و هدفش بالاتر از این است که در خوردن و خوابیدن خلاصه شود و این یکی از درسهای زیبایی است که ماه مبارک رمضان به ما می آموزد . کسی که خدا را شناخت شکمش را از غذاهای حرام حفظ می کند و کنار هر سفره ای نمی نشیند . همچنانکه ما با دستهای آلوده و کثیف دست به سوی غذاهای پاک نمی بریم . اگر بخواهیم از غذاهای پاک خداوند و از علم و ایمان بالاتر برخوردار شویم باید چشم و گوش و زبان و دلمان را از هر نوع آلودگی و گناه پاک کنیم . چشمی که به سوی حرام دوخته می شود و گوشتی که صداهای حرام را می شنود و زبانی که حرام می گوید نمی تواند تماشاگر و شنوای رازهای آسمانی باشد .

علاوه بر اینها اگر کسی برای خدا روزه بگیرد خداوند از این راه به او کمک می رساند و مشکلات او را حل می کند . چنانکه امام صادق، علیہ السلام، فرموده اند:

هر گاه برای شما حادثه یا مشکلی پیش آمد و در زندگی گرفتار شدت شدید، روزه بگیرید . (6)

بر سر سفره نیاز

تمام شبها و روزها و لحظات ماه مبارک رمضان بهترین شبها و روزها و لحظات سال است و باران برکت و رحمت خداوند بر روزه داران می بارد . خداوند در این ماه ما را به تلاوت قرآن فرا خوانده است . او با ما در این ماه سخن می گوید . روزه، دل و زبان ما را پاک و مطهر می گرداند تا با محبوب خویش راز و نیاز کنیم . انسان تا پاک و طاهر نشود به خدا و فیض او که قرآن است، نمی رسد:

لا یمسہ الا المطہرون . (7)

اگر کسی یک آیه در این ماه تلاوت کرد مثل این است که یک قرآن را در غیر ماه رمضان ختم کند . نگاه به کلمات قرآن هم عبادت است و خواندنش نور است . اما باید تلاش کرد معنایش را یاد گرفت و به معارف عمیق آن رسید

. لذا در روایات گفته می شود:

خانه های خود را با تلاوت قرآن روشن کنید . همانطور که ستاره های آسمان به اهل زمین روشنایی و نور می بخشد .

خانه هایی که در آن عبادت، اطلاعات و تلاوت قرآن هست، برای اهل آسمان نورانیت می آورد .

در این ماه مهمان خدایید، کسی که مهمان خدا شد دیدار خدا را طلب می کند و از گفتگو و راز و نیاز و مناجات با خدا لذت می برد . پس در این ماه مبارک، خواندن دعاهایی نظیر جوشن کبیر که در آن هزار اسم اعظم خداوند آمده، توصیه شده و همچنین نمازهای قضا و مستحبی در شبهای ماه مبارک رمضان بسیار خوانده می شود . رسول خدا، صلی الله علیه و آله، می فرماید:

هر کس در ماه مبارک رمضان بیشتر بر من صلوات بفرستد خدا ترازوی اعمال نیک او را سنگین تر می کند . صلواتی که ما می فرستیم از طرف ما به آن حضرت، صلی الله علیه و آله، و ائمه اطهار، علیهم السلام، کمالی نمی رساند بلکه به وسیله صلوات ما، کمالات آنها ظاهر می شود . مثل باغبانی که در روز عید دسته گلی از باغ صاحب باغ بچیند و به صاحب باغ هدیه کند آیا این باغبان چیزی از خود به صاحب باغ داده است؟ ما به هر خیری که برسیم گلهایی است که از بوستان محمدی، صلی الله علیه و آله، نصیب ما شده است . اگر هم دسته گلی می چینیم و به آن حضرت تقدیم می کنیم از باغ اوست و در واقع باعث نزدیکی ما به آنها می شود . معنای صلوات فرستادن این است که:

خدایا رحمتت را بر پیامبر و آل او نازل کن و به واسطه آنان، فیض و رحمت را نصیب ما گردان .

شب قدر را قدر بدانیم

رمضان در خود لیلة القدر را دارد که شب نزول فرشتگان رحمت و شب نزول قرآن است . به ما گفته شده است که شبهای قدر را احیاء بگیریم و بیدار باشیم و با شب زنده داری از این همه برکت آسمانی قدردانی کنیم . در ماه مبارک رمضان و بخصوص در شبهای قدر خداوند ما را بر سر سفره کرم و بخشش خویش می نشاند . کیست که بر سفره مولایش بنشیند و گرسنه برخیزد؟!

شب زنده داریهای عبادت کنندگان، اشکهای شب بیداران و نجوای خالصانه دعاخوانان و «یا رب، یا رب» سحرخیزان همه و همه جلوه هایی از برکات این ماه و شبهای قدر است . شبی که تا سپیده بیداری سراسر سلام و نور است:

سلام هی حتی مطلع الفجر . (8)

شب قدر، شب گشودن سفره دل و ریختن اشک نیاز در آستان آفریدگار غفار است . شب احیاء و زنده کردن خویش با دم مسیحایی دعاست . شبی است که فقط با چشم بیدار باید به استقبال آن رفت . شبی است که باید قدر خویش را بشناسیم:

رمضان است و شب قدر و سحرهای دعا

حیف اگر در شب قدر، قدر خود شناسیم

خداوند شب قدر را در میان شبهای ماه مبارک رمضان مخفی داشته، همانگونه که دیگر چیزها را مخفی داشته

است . خداوند رضایتش را در میان عباداتش پنهان داشته تا بندگان به همه عبادات روی آورند و غضبش را در گناهان مخفی کرده تا از همه آنها پرهیز کنند . دوستش را میان مردم پنهان کرده تا همه را احترام کنند . اجابت را در دعاها پوشیده داشته تا همه دعاها را بخوانند . وقت مرگ را در میان اوقات مخفی کرده تا هر لحظه ترس و آمادگی برای مرگ داشته باشند و شب قدر را هم پنهان داشته تا همه شبهای ماه مبارک رمضان را بزرگ شمارند .

امام سجاد، علیه السلام، در صحیفه سجادیه در دعای وداع ماه مبارک رمضان می فرماید:

خدایا نعمتهای فراوانی به ما دادی، یکی از برجسته ترین نعمتها ماه مبارک رمضان است و یکی از بهترین فضیلتها، روزه این ماه است که نصیب ما کردی و این را بر ملت مسلمان منت نهادی؛ زیرا دیگر ملل در ماه مبارک رمضان روزه نمی گیرند و این نعمتی مخصوص مسلمین است .

خدایا به ما توفیق دادی که اهل این ماه باشیم در حالیکه عده ای از فضیلت این ماه محروم شدند .

پس توفیق انجام عبادتی را که شایسته توست، در این ماه به ما عنایت کن و بر سر سفره سخاوت خویش روزی ما را از غذای شناخت و معرفت نصیبی قرار بده .

پی نوشت ها :

- 1 . صحیفه سجادیه، دعای وداع ماه مبارک رمضان .
- 2 . سوره بقره (29)، آیه 185 .
- 3 . مولوی .
- 4 . سوره دهر (76)، آیه 21 .
- 5 . اصول کافی، ج 2، باب العبادۃ، حدیث 3 .
- 6 . روضة المتقین، ج 3، ص 228 .
- 7 . سوره واقعه (56)، آیه 79 .
- 8 . سوره قدر (97)، آیه 5 .

منابع:

- 1 . اسرار عبادات، آیه الله جوادی آملی .
- 2 . صحیفه سجادیه، ترجمه حسین انصاریان